

MAGYAR KURIER

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Januarius 27-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Valamint itt Bétsben, úgy Párisban is szomorú halotti Mise tartatott XVI. Lajos Frantzia Király lelkének meg boldogulásáért Jan. 21-dik napján; e' mellett az ő meg hült tetemei a' Frantzia Királyi kriptába St. Denisbe vitettek — A' Quotidienne nevezetű Párisi zsurnálnak 13-dik Januariusi darabjában következő tudósítás adott ki, néhai XVI. Lajos temető helyéről: A' majdan következő Jan. 21-dik napján leszen a' legjobb Frantzia király halálának és eltemettetésének emlékezete, napja; ez a' nap a' mi keserűségünknek legkeservebb napja fog lenni, XVI. Lajos királynak, és Mária Antonia királynénak koporsóját Descloseaux tartotta meg emlékezetben, az ő jegyzései nélkül e' két királyi mártiroknak emlékezetek egészen füstbe ment volna.

Sok ideig abban a' vélekedésben volt e' világ, hogy XVI. Lajos Frantzia Királynak semmi koporsója nem lett volna; mindazáltal azon idő pontjától fogva, hogy ezen jó Király hamvait minden veszedelem nélkül könnyhullatásokkal meg lehet áztatni, jól tudja az érzékeny szívű publikum, hol van ennek az ártatlanúl meg holt fejedlemnek nyugvó helye, t. i. Párisnak a' St. Honoré utzájában a' Sz. Magdolna templomától nem messze van egy darab föld,

mellyről ennekelőtte a' vallásnak és az emberiségnek ellenségei töllyeséggel semmit sem tudtak, de a' mellyet a' jelen való időben minden jó szívű Frantzia épen olly nagy tiszteletben tart, mint a' régiek a' ménkő által meg üttetett helyet tartottak vala. Ezen a' darab földön avagy helyen vannak XVI. Lajos Király és Mária Antonia Királyné eltemettelve.

Ez a' temető hely 60 lépés hosszúságú, és 30 — 40 lépés szélességű, a' napnyugoti, napkeleti, és északi része igen együgyű kőfállal van körül kerítve; délfele egy együgyű és alaton ház van, mellyben Descloseaux lakik, és a' királyi familiából való meg holt személyeknek hamvait őrzik — 1720 esztendőtől fogva ez a' hely nem tartatott temetőnek és csak rendkívül való esetekben temettettek ott el a' meg holtak. Azon idő alatt, hogy 1793 esztendőben, Jan. 21-dik napján néhai XVI. Lajos mártirnak a' lelke Sz. Lajoshoz vitetett az égbe, az ő meg holt maradványi minden harangszó, és minden halotti pompa nélkül az Anjou útzában lévő temetőbe hirtzoltattak; a' Frantzia Couventnek végzésénél fogva a' meg holt testekre sok mész hányatott, úgy a' néhai XVI. Lajos koporsójára is, hogy az által mind a' koporsók, mind az abban lévő holt testek meg emésztessenek.

A' melly esztendőben és holnapban XVI. Lajos Király és Mária Antónia Királyné a' Párisi revolutionális ítélő széktől halálra ítéltettek vala, a' nevezett Királyné kedves férje iránt való szeretetétől lelkesítettvén, a' hóhérokat arra kérte, hogy őtet meg holt férje mellé temessék. Tellyesítették is az ő kívánságát, és a' szerentsetlen Királyné holt testét meg öletett férje mellé temették. A' midőn a' Királyné koporsója felásatott volna, a' XVI. Lajos Király koporsója egészen sérthetetlen volt, 's azt a' mész meg nem változtatta, 's így szégyenítette meg az isteni gondviselés egy hitetlen Tanátsnak végzéfét, hogy jövendőben a' kegyes Frantziák a' néhai XVI. Lajos hamvait tisztelhessék —

Már 24 esztendő telt el, hogy Mária Antonia Frantzia Királyné, és az ő szerentsetlen férje, néhai XVI-dik Lajos, az Anjoui utzában lévő temető helyben nyugosznak, ezen a' helyen semmi emlékeztető jel azoltáltól fogva nem tapasztaltatott, egyedül az Isten, a' ki az idő járását igazgatja, ékesítette meg azon Királyi temető helyet a' természetnek némelly adományival. Azon hatalmas királynak 's királynénak koporsóit tavaszfial nartzissus gyöngy virág, 's némelly illatozó bokrok ékesítették minden esztendőben — A' most uralkodó Pruszsziai Király Wilhelm Párisba lett bemenetele után térden állva siratta meg ezen ártatlan fejedelemnek és fejedelem asszonyának halálát. XVI. Lajos, XVI. Lajosnak egyetlen egy fia és az ő testvér buga Ersébet, a' kiket semmi félelem el nem választhatott ő tőle, nem ott, hanem Mousseauxban temették el, a' hová a' kegyes emberek gyakorta bútsura szoktak menni.

Chinai Birodalom.

Azt a' nagy zenebonát, melly ennek

a' birodalomnak néhány tartományaiban a' közönséges tsendességet meg háborította, a' Kurirnak néhány darabjaiban már lefestették. Ennek a' szörnyü zenebonának letsendesítettése után következő hirdetményt tétetett a' Császár közönségessé: Még eddig femmi féle historiában nem találtatott olly példa, mint a' millyen 9-ik holnapnak 15-dik napján történt vala, azt a' mi kormányzékünknek gondatlansága és erőtlensége szülte; de még is az egeknek különös oltalma, és a' mi őseinknek gondvifélése azt eszközlötték, hogy mi az ő segítségek által e' világnak leg gonoszabb embereit meg győztük. Ha mi semmit nem mivelünk, és a' mi hafznunkat el mellőztük volna; z' mi szerentsetlenségünknek, és veszedelmünknek mi magunk lettünk volna okai. Ha az uralkodó szék megtartatik, a' ti hajlékaitok is sérthetetlenül maradnak, de ha az le rontatik, valjon meg oltalmazhatjátok é a' ti hajlékaitokat? Arra való nézve viseljetez gondot az uralkodó székre, és mind arra a' mi ahoz tartozik; ezt mivelni mindennek kötelessége. Mellyre nézve ezen szempillantattól fogva kötelesek vagyúok 1-ör) Mi a' pártalkodásnak ki irtására a' leg hathatósabb eszközökhöz nyulni; 2 or) a' mi hiv jobbágyainkat letsendesíteni, hogy annál fogva minden békételenségnek alkalmatosságát meg előzhessük. A' tigrisek és farkasok az embert el nyelik, ugy de az egész emberi nemzet ki nem irtatják — Mi mértékletességgel és jósággal kormányozzuk a' mi jobbágyainkat, még is mindazáltal sok pártoskodásokat látunk, hát ha kegyetlenül uralkodnánk, mi nem következne? Bizonyosan el nem kerülhetne az a' veszedelmet, és magok az egek is magunknak hagynának minket. Arra való nézve igyekezsetek az uralkodó széket és a' ti birtokaitokat megtartani, felejtkezsetek el az elmúlt dolgokról, és azon zürzavaros körülállások közt

is, mellyekben most vagyunk, ne igyekezzetek rajtam boszút állani.

Arra való nézve siessetek a' mi hiv népünket le tsendesíteni. A' meg bódult embereknek pártosságokat nem szülte egy nap. A' Cs. palotába fegyveres kézzel való beütés, egy olly fontos tárgy, mellynek megfontolása több esztendőket kíván. Noha a' tartományoknak kormányozói, és a' kerületeknek igazgatói előre el látták ezt a' veszedelmet; még is mindazáltal féleken halgattak, azt újaikon keresztül nézték, és mivel ennek a' gonosznak tsiráját terjedni engedték, annál fogva nevedekett a' gonosz. Hogy ha az al-vagy feltisztviselőktől azt tudakozza, mellyik országból való, azt fogja felelni: - Chinából. Tudakozzátok meg tőlök, mitsoda hivatalbeli ember, azt fogja mondani: nem tudom, vagy, mi gondom nékem arra? — A' publikum jól tudta az öszve esküvést, de a' Cs. palotába való bérohanásról semmitsem tudott, és kiki azt mondotta, mi gondom nékem arra? a' szivem reszket — Továbbá, köztünk sok nagy ember van, sok tisztviselő érdem nélkül és értelem nélkül, sokan vannak olyanok, a' kik erőtlenek, és a' kik esztendeiknek terbe alatt már le rognak. Ugy de nintsenek-é sok derék értelmes és világosan gondolkodó emberek is, de ezek ellent nem állhatnak a' soknak! Én meg vagyok arról belsőképen győződve! Nagy urak! igyekezzetek egész buzgósággal és minden erőttökkel a' ti kötelességeket beteljesíteni, és a' ti munkáitokat vessétek az én általlátásom alá, ennél fogva méltókká fogjuk magunkat tenni az Isteni kegyelemre, a' mi akaratunktól függ a' szerentséflenséget szerentsére által változtatni, figyelmezzetek az én beszédemre, kövesseitek az én tanátsomat, egyedül ezen feltétellel hirdetem ki ezen kinyilatkoztatást, mellyet minden birodalmaimban esméretes-
s⁶ kell tenni, hogy ennél fogva minden szolgálói meg tudhassák.

Olasz Ország.

Annak a' hirdetménynek további folytatása, mellyet a' Fels. Szardiniai Király a' maga új jobbágyihoz, a' Genuai lakosokhoz, a' mult 1814. esztendőben, December 7-dik napján intézett vala.

Mindazáltal azt akarjuk, hogy a' provisoria kormányozséken kívül, mellynek a' Mi országnakkal való öszve tfatojása végett szükségesképen meg kell szünni, minden polgári és katonai tisztviselők a' Mi meghatalmazott Commissáriusunk alatt legyenek, és semmi újítások ne tétetődjenek a' kormányban. Azonközben azt akarjuk, hogy azok a' privilegiumok, mellyeket a' Mi atyai szeretetünk nékiek engedett, és a' mellyeket Mi ezen jelenvaló irásunk által meg erősítünk, világosan kijelentessenek: 1-ör) hogy a' Genuaiak minden Mi egyéb jobbágyaikkal egyenlőknek tartassanak, és valamint amazok, ugy ezek is minden polgári hivatalokba, hadi és diplomatikus méltóságokba felvétetődjenek, és az alább elő hozattandó, 's nékiek meg engedett privilegiumokban meg erősittessenek. A' Genuai nemesek, valamint a' Mi Monarchiánkbeli nemesek a' leg főbb hivatalokra is emeltessenek. 2-ör) az a' Genuai katonaság, mellyből a' jelenvaló Genuai Corpus állott a' királyi hadi seregek közzé iktatódik bé, azoknak fő-és al-tisztjei eddig való rangjokat megtartják. 3-ör) a' Genuai tzimer a' Mi pezsényomónkhan, és a' Genuai szinek a' Mi vitorláinkban felvétetődnek 4-er) a' Genuai szabad kikötő hely azon módon fog tartatódni mint tartatott a' volt Genuai kormányozsék alatt; a' Mi szabad kikötőhelyünkbeli a' mi egyéb Státusainkba menendő portékáknak által vitetéseket kitelhetőképen meg könnyebbitjük, és egyedül azokat az intézeteket fogjuk meg tartani, a' mellyek a' Mi Országunkban már bévétetődtek, hogy a' szerént a' Mi vámjainknak károkkal semmi portékák a' Mi birodalmunkba bé ne hordattassanak; minden

béjövő portékák mérsékelt adó fizetés alá szcrittassanak. 5-ör) minden kerületben 30 tagokból álló magános tanács állittassék fel, a' melly a' nemzetnek nevezetesebb tagjaiból választasson, mellyet elsőben Mi nevezünk ki, és annak egy ötöd része minden két esztendőben meg újítatik — A' négy ötödrésze a' kiknek t. i. a' hivatalból ki kell lépni, voksolás által megyen végbe. Ennek a' tanácsnak organizatióját mi határozzuk meg — Azt az Előülőt, a' kit mi ki nevezünk, nem szükség a' tanács tagjai közül választani — A' nevezett tanácsnak tagjait négy esztendő múlva újonnan lehet választani — A' Tanács minden esztendőben a' kerület fő városába, azon idő pontjában fog öszvegyülni, a' melly nekünk tetszeni fog, és a' mint Mi jónak találjuk, hogy ha hasznosnak lenni itéljük, rendkívül való gyűllést is rendelhetünk — A' tartománybeli fő igazgató vagy annak képviselője a' nevezett gyűllésben mint al-Commissarius meg jelenhet — Hogy ha a' Státus szüksége kívánni fogja, hogy új adó vettessék a' lakosokra, azon esetben abban a' régi Genuai vidékbéli városban, a' mellyet mi meg fogunk határozni, és azon személy előlülése alatt fog lenni, a' kit mi arra ki nevezünk. Ennek az Előlülőnek, a' ki a' tanács közül nem választatik, semmi meg határozó szava nem lesz. Mi a' Genuai Tanácsból a' rendkívül való adóra nézve semmi parantsolatot nem veszünk és protocollumba sem iratjuk, hanem ha a' tartománybeli tanácsok is abban megegyeznek. A' tartománybeli tanácsok akár különösen, akár a' többivel együtt végezzenek, ennek a' végzésnek mindenkor a' voksnak többfége szerént kell végbe menni, 6) a' leg nagyobb adó, mellyet Mi a' Genuai Státusokra vetünk, a' tartománybeli tanácsoknak meg egyezések nélkül fellyebb nem megyen, hanem csak anynyira, mint a' mi magános státusainknak meg határozott része ad. Azok az adók,

a' mellyek most ki szedődnek, csak addig emeltessenek feljebb, és meg fogjuk azt a' just magunknak tartani, hogy abban, a' mi vagy egyenesen vagy nem egyenesen felosztatódik olly meg határozást tartani a' minéművét a' mi bőltességünk és a' mi Genuai jobbágyainkhoz való szeretetünk belénk öntenek 7-er) a' Státusnak az ő adósságáért Mi jót fogunk állani. 8-ör) minden Mi Genuai státusunkban lakó jobbágyaink meg tartják azt a' pensiót, a' mellyet a' törvények és a' rendelkezések nékiek engedtek, basonló feltételek mellett fogják azok a' papi személyek is mind a' férfiak mind az asszonyok, a' kik a' klastromokban laknak, sőt még azok a' Genuai nemesek is, a' kik a' Frantzia kormányzék-tól pensiót vettek, pensiójokat tartani. 9-er) Genuában egy fő törvényszék fog felállittatni, mellynek hasonló privilegiumai lesznek, mint a' Turini, Sabaudiai, és Nizzai törvényszékeknek, és tanácsnével fognak élni. 10). a' Genuai Státusokban folyamatban lévő arany és ezüst pénzek a' Status Kassájába fel fognak vétetődni 11). a' Genuai Státusokban lévő ugy nevezett tartománybeli katonák csak olly számmal gyűjtessenek öszve, mint a' mi több tartományainkba. A' hajókon való szolgálat a' több fegyverés népünk szolgálatjával egyenlőnek tartatik. 12). Egy Kompania testörző sereget állitunk fel a' Genuaiakból, a' melly kompania egy negyed része leszen a' mi testörző seregeinknek. 13) Genuában 40 nemesekből és husz tulajdon jövedelmeikből élő, vagy mesterségeket gyakorló polgárokból és husz nevezetes kereskedőből álló városi tanácsot fogunk felállítani. Elsőben magunk fogjuk annak tagjait ki nevezni, jövendőben pedig a' meg üresedett tiszti hivatalokra a' Városi tanács fogja választani, és a' mi helyben hagyásunkkal meg is erősíteni. Ez a' városi tanács az Előlői hivatalnak

rendeléseiről, és a' munkáknak felosztásáról tőlünk fog különös regulát venni. Az Elölülők syndicus titulust fognak viselni, és a' városbeli tanácsok közzül választatni. Megtartjuk magunknak azt a' just, mindenkor, a' mikor szükségesnek találjuk, egy fő rangú személyt választani, a' ki a' városbeli tanácsban Elölülő legyen — A' városbeli tanács fog a' város jövedelmére, az alsóbb policiai személyekre, és a' közönséges jötevő intézetekre vigyázni. A' város tanácsának minden gyűlésében és tanácskozásaiban egy Commissariusnak kell lenni. Ezen tanács tagjai különös köntöst viselnek, a' syndicusoknak pedig jusok leszzen valamint a' törvényszék elölülőinek, hosszú tógát viselni. 14). a' Genuai Univerzitas meg marad, és azon jussokkal fog élni, a' mellyekkel él a' Turini, mi fogunk arra gondot viselni, és azt mint a' több tanító, nevelő, és kegyes intézeteket oltalmunk alá vesszük. 15). Genuában egy kereskedő törvényszéket és kereskedő kamarát is állitunk fel, mellyeknek azon foglalatosságok leszzen, a' mellyek vannak a' jelenvaló időben. 16) a' Genuai hivatalbéli személyeknek jelenvaló állapotját különösen meg fogjuk fontolni. 17). azon plánumokat, és tanácsokat, mellyek a' St. Georgioban knak helyre állittatásáról előnkbe tétetődnek, meg fogjuk hallgatni — Arra való nézve parantsoljuk, hogy a' jelenvaló végzés minden Genuai Státusokban hirdetődjön ki, annak minden tikkelyei formájok, értelmek, és foglalatjok szerént tellyesittessen bé, és hogy a' mi királyi könyvnyomtató műhelyünkben ki készült irásoknak épen olly hitel adatódjón, mint az eredeti irásoknak. Ez a' mi akaratunk.

Költ Turinban Dec. 21-dik napján 1814.

— Uralkodásunknak 13-dik esztendejében.

Victor Emmanuel.

Afrika.

Sierra Leonából. Kitzell ur az ezután következett tudósításban sok olly

környülállásokról tészzen emlékezetet mellyekből Candrel Anglus fekete emberekkel való kereskedőnek haragját és nyakasfágát észre lehetett venni, a' ki egész erejével azon volt, hogy a' fekete embereket Kitzell ur ellen fel ingerelje, és Columbine Anglus Gubernátor levelének elolvasztatását meg akadályoztassa. Végtere a' Londonban nevelkedett és tanított Taylor a' levelet kezebe vette's fel olvasta. Ezzel a' levéllel mind a' Kormányozó mind a' nép igen meg voltak elégedve; a' fekete király így szóllott, hogy ő egy ilyen levelet nem várt. Annak az oka, hogy ő annakelőtte másképen szóllott, a' volt, mivel az Európai emberek ő előtte azt állattak, hogy mi azért jöttünk volna oda, hogy őtet országától meg foszszuk. Most már meg határozta magában, hogy Sierra Leonába megyen, az Anglus kormányozóknak látogatására, és olly levelnek ki eszközzésére, melly által ő minnekutánna minden hasonló gyanuságoktól üres lehessen. Én őtet annak mivelésére vagy feltételének végbevételére felserkenttem. Ez az ifju, a' ki kevéssel annakelőtte sokat beszélt mellettem, így szóllott hozzájok: Miért halgattok ezekutánna a' megbódult emberek után! Hogy ha legkisebben is meg sértettétek volna Kitzell urat, örökre elvesztettétek volna betsülettetek, és hihetőképén okotok lett volna a' felelemre.

Akkor magához híván engemet a' király egymás mellé ültünk, ő pedig nekem azt igérete, hogy olly helyet fog mutatni, a' mellyen várost épithetek, sokszor említette, hogy ő felette sajnálja, hogy nekem úgy szóllott eleinte, a' mint megesett; de ezt azoknak tulajdonítja, a' kik rólam sok rosszat szóllottak nékie, a' többi közt, hogy én fegyverrel fogom őtet meg támadni; hogy ő két ember által fog engemet oda késértetni, hogy azok minden kétségkedést ki vegyenek a' néptől. En két

vezetősimmel együtt, a' kiknek egyike az én nagy örömömre barátom volt, tölle bútsut vettem, 's fel ültem arra a' hajóra, a' melly engemet ide hozott, és velek együtt a' viz ellenébe mentünk. Utazásunknak második napján egy várost meg sajdítottunk, mellynek lakosi mihelyt minket meglattak, mindjárt az aszfzonyok gyermekeikkel egyetemben elfutottak, kiknek a' velem volt barátom által azt mondtam, maradjanak meg, jó híreket fogok velek közleni. A' városba bé menvén, annak előjáróját, és néhány öreg embereket magamhoz hívtam, nékiek dohányt és pálinkát adtam, 's az után kezekbe adtam azt a' levelet, mellyet a' király nekem adott. Ezt ők meg olvasván, meg bátorodtak, 's így szóllottak; Jól tselekedtek, hogy nekünk irták, mivel ottan az odamező Európai fejerék semmivel sem kereskednek, hanem gyermekeiket tőlök el szedik, 's el adják, a' hozzájok ment előjáró, a' népet férfiakat és aszfzonyokat összevgyüttötte, 's nékiek meg parantsolta; hogy arra, a' mit én szólok, és a' Sierra Leonai Gubernátornak szavára figyelmezősen hallgassanak, ezt is hozzá teven, hogy más hamis híreket hitelt ne adjanak. Ekkor én is el olvastam a' levelet, mellyet ők jónak találtak, én pedig tovább utaztam.

Mivel itten sokkal sebesebb a' folyóviz, hogy sem mint azon felfelé utazhatunk volna, elvégzettem magamban, hogy Bagaroba mennek annak meg nézésére, mit eszközölhetek ki az én ellentárlóim előtt. Oda való érkezésem után

mindjárt tudokra adtam a' nevezetesebb lakosoknak, hogy én egy levelet hoztam nékiek a' kormányozótól. Nyoltz napokig való várakozásuk után a' király egynéhányad magával megjelent, azután elolvastam nékiek a' levelet, mellyet köz meg egyezésből helyesnek 's igazságosnak lenni találtak; de mivel minden vezérjeik jelen nem voltak, semmi választ nem adhattak minékünk. Ezen alkalmatossággal a' fekete rab-szolgákkal kereskedésről való beszédre módot találtam, azt mondván nékiek, hogy az ő jobbágyaiknak vérek fenn szóval panaszkodnak ellenek az egeknek, és hogy ezt a' panaszt az Isten meg hallgatta; hogy ők legyenek azon szegény lakosok halálának okai, a' kik hazájoknak használhattak volna, hogy ők azokat eladtak, a' magok torkosságoknak és fősvénységeknak kielégítésére; hogy az ő alájok vettetett Ország elhagyatott, hogy a' fekete emberekkel való kereskedés őket vakokká és siketekké tette, hogy egy kevés pálinkáért és dohányért jobbágyaikat elvitetni engedik.

Ezekhez egy hosszú fenyegető predikáziót mondott a' nevezett Commissarius a' fekete rabokkal való kereskedésről, és a' feketéknek erköltstélenségekről, és babonafágokról. Midőn illy módon beszélni hallottak volna engemet, fejeiket lefüggesztették 's így szóltak. Valami abban a' levélben van, mind igaz; minden, a' mit szóllotok igaz, semmit sem szólhatunk ellene; ekkor is kényszeritettem őket, hogy most lévén a' leg alkalmatosabb idő azon otmány kereskedésnek eltöröltetésére, annak vessenek véget.

Jan. 18 d. k napján adtak 100 Forint Huszas penzért 294 forintot Váltó-zédulában. Egy Cs. aranyért 13 fontot 41 1/2 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 8.

A' Magyar Kurír 8-ik darabjához.

B é t s.

A' múlt vasárnap magokat szánkázással mulató úralkodó Fejedelmek, Hercegek, és fő rangú urak következő renddel mentenek a' város nevezetesebb utzáin által mindnyájan párosan.

Az első számban tult a' Fels. Austriai Császár és Apost. Király, a' Fels. Orosz Császárnéval — A' 2-dikban a' Fels. Orosz Császár az özvegy Auersperg hertzege nével — A' 3-dikban a' Fels. Dániai Király a' Weimari Herczege nével Mária Orosz Nagy Hertzege Asszonnyal — A' 4-dikben a' Fels. Prúsz ziai Király Zichy Grófnéval, szül. Festetics Grófnéval — Az 5-ikben a' Bádeni Nagy Hertzege özvegy Lazsansky Grófnéval — A' 6-dikban Károly Bavariai Királyi Herczege Hunyady Grófnéval, szül. Saurau Grófnéval — A' 7-dikben a' Fels. Magyar Országi Palatinus, az özvegy Oldenburgi Hertzege né Katalin Orosz Nagy Hertzege Asszonnyal — A' 8-dikban Wilhelm Prúsz ziai Kir. Hertzege Fuchs-Gallenberg Grófnéval — A' 9-ben Ferdinand Koronahertzege kedves testvér hugával Clementina Főhertzege Asszonnyal — A' 10-ben Rainer Austriai Főhertzege Herberstein Grófnéval — A' 11-ben Lajos Főhertzege Cavriani Hertzege nével, Sz. Eszterházy Grófnéval — A' 12-ben Hertzege Holstein-Beck Fritsch Grófnéval, a' Weimari Hertzege Asszony udvari Damájával — A' 13-ban Antal Főhertzege Fürstenberg Karolina Hertzege Asszonnyal — 14-ben Hertzege Trauttmansdorf a' maga leányával Mária Anna Grófnéval — A' 15-en Ferdinand Fő Hertzege Hoheneck Báró-

néval — A' 16-ban János Főhertzege Cavriani Grófnéval — A' 17-ben a' Württembergi Koronahertzege Lichtenstein Hertzege nével sz. Eszterházy Hertzege nével — A' 18-ban a' Sax-Weimari Hertzege Odonell Grófnéval sz. Gaisruck Grófnéval — A' 19-ben Hertzege Eugenius Aponyi Grófnéval — A' 20-ban Gróf Wrbona Gróf Waluzeff Orosz udvari Dámával — A' 21-ben Károly Főhertzege özvegy Rojzin sz. Eszterházy Grófnéval — A' 22-ben Leopold Sziciziliani kir. Hertzege Murek-Lubomirska Grófnéval — A' 23-ban a' Bavariai koronahertzege Kéglevich Grófnéval sz. Zichy Grófnéval — A' 24-ben Albert Sax-Techini Hertzege Eszterházy Hertzege né, sz. Turn Taxis Hertzege nével — A' 25-ben Gróf Zichy Károly, Zichy Károlyné sz. Szécsény Grófnéval — A' 26-ban Hertzege Windisgrätz, Windisgrätz Grófnéval, sz. Verian Grófnéval — A' 27-ben Prúsz ziai Kir. Hertzege August Battyán Grófnéval Sz. Szécsény Grófnéval — A' 28-ban Gr. Eszterházy Miklós Eszterházi Grófné sz. Festetics Grófnéval — A' 29-ben Hertzege Saxon-Coburg, Wallenstein sz. Rzewuska Grófnéval — A' 30-ban Hertzege Auersperg, Sturzka Grófné Orosz udvari Dámával — A' 31-ben Gróf Zichy Ferencz Castlereagh Miladval — A' 32-ben Hertzege Eszterházy Pál Rabeliff Ladyval — A' 33-ban ifiabb Gróf Zichy Károly Beust Grófnéval, a' Weimari Hertzege Asszony udvari Dámájával.

A' Fels. Austriai és Orosz Császároknak, nem külömben a' Fels. Dániai és Prúsz ziai Királyoknak szánaikat, Cs. Kir. nemes ifiak, nemes Magyar Testörzők, és néhány

Csász. Kir. Lovászok vették környül — A' több uralkodó és az Austriai Főhertzegeknek szánaikat Cs. Kir. nemes ifiak; 's lovagok vettek környül, A' több fő nemeséget formaruhás inasok és lovászok kísérték. Mind ezek után egynéhány üres szánok, és egy Cs. Kir. hatlovas szán török muzsikával zártabé — Valamint a' Kavallérok, ugy a' Dámák is igen pompás teli köntösökben voltak felöltözve. —

A' Szánok a' Csász. varból a' Kohlmarkt, Tuchlauben, Wipplinger, Judenplatz, Hof, Freyung, Herren- nevezetü útzakon, a' Mihály és József piatzokon egészen a' Karinthiai kapuig meate- nek, a' honnan a' Karinthiai utzán, a' Graben, és Kohlmarkt utzokon, a' Cs. vár kapuján kívül Schönbrunnba mentek, a' hol az egész uraság, a' Fels. Császárnéval a' Fels. Bavariai Királlyal és Királynéval, és Leopoldina fő Hertzegaszszonnyal, a' hova ezek hintókban mentek vala, ebéd- lettek.

Ebed után ez az igen fényes társaság a' Schönhrunni játéknézőhelybe ment, mellyben a' Cs. Kir. Udvari játékosok a' ma közönségesen kedvellett Aschenbrödel ne- vü játékdarabot játszották el; ennek vég- ződése után a' magokat szánnal mulató Fejedelmek Hertzegek, Kavallérok és Dá- mák szövétnekek világa mellett a' városba bėjöttek. — A' szanút és az idő járása igen kedvező volt. — A' városnak minden útzái és a' házaknak ablakai dugva voltak né- zőkkel.

A' világ hatodik része historiájának foly- tatása.

A' Shoshuneesek közt igen közön- séges dolog, több feleségeket tartani. De ezek nem szoktak, testvérek lenni, a' mit Minnebareeeknél és Mandansoknál a' kiknél szokás van, hanem azokat külömkülömbféle szülektől vásárol-

ják. Sokszor még a' tsetsemös korokban lévő leányokat is a' már meglett embereknek eljegyzik az attyák, 's azokat vagy ma- gok veszik el, vagy a' fiaiknak feleségül ad- ják. Az atya közönségesen vagy lovakat, vagy őszvéreket kap a' leányaért, és a' leány- ka a' szüleinek gondviselések alatt marad, mindaddig, míg meg férjhez menendő leszen az az, 13 vagy 14 esztend. korát eléri, 's akkor a' férjének általadattatik. Gyakorta az atya ugyan annyit érő ajándékot szokott a' leá- nya jövődó férjének adni, miata' mennyit ez a' leányaért adott: még is mindazonál- tal az atyának jó akarátjában áll, ezt mivel- ni, vagy nem mivelni. Illyen módon je- gyaztetettel S a c a j a w e a, is minekelötte el- fogattatott volna, kinek jegyese még akkor is életben volt, mikor őtet vissza hoztuk volna. Ez ugyan kéttzerte öregebb volt a' leanynál, és noha akkor két feleségei vol- tak, még is magának adatni kívánta; mind- azáltal meg halván azt, hogy az ő eljegy- zett mátkájának más férfiutól gyermeke is lett volna, kívánságáról le mondott.

A' férfi a' maga gazdaságába meg szo- ritva tartson, és a' feleségeinek 's leányi- nak, a' kiket eltserélhet, vagy eladhat, sza- bados ura. — A' gyermekek nálok ritkán büntettetnek meg, kiváltképen a' férfi mag- zatok, és hamar magoknak hagyatnak; soha meg nem verik azokat, azt tartván, hogy az illy fenyték az ő bátorságokat elveszi, es mivel a' férjfi magzat a' verés után a' maga erejüségét soha többé vissza nem nyeri, még akkor sem, midőn a' férjfi kort eléri. Az asszonyiszemélyek közön- ségesen keményen tartatnak, mint a' több vadembereknél is. Hogy ha az ő nemzet- beliek másutt választanak magoknak lakást, gyökereket gyűjtenek [és főznek, kunyhó- kat építenek], bőrt készítenek, ruhákat varnak, fa ágakat keresnek, az uton a' lovakat étetni segítik, azokat meg nyergelik, meg- terhelik, egy szóval, kötelességekben áll, az egész terhet hordani.

(A' többi következik)